

Kraków, 14 października 2019 r.

Prof. dr hab. Andrzej Piasecki
Instytut Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Ocena osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych
dra Radosława Kamińskiego
w związku z wnioskiem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w obszarze nauk społecznych, dyscyplina: nauki o polityce i administracji

Dr Radosław Kamiński jest absolwentem studiów politologicznych na Uniwersytecie Wrocławskim (1998), tam również Rada Instytutu Politologii nadała mu stopień doktora (2008) na podstawie rozprawy „Samorząd terytorialny jako forma decentralizacji administracji publicznej w Polsce. Historyczne tło, polityczne przetargi, efekty”. I choć dr Kamiński nie był etatowym pracownikiem tej uczelni, a jego kariera zawodowa związana była z innymi podmiotami akademickimi i gospodarczymi, to jednak naturalnym wydaje się powrót do naukowych korzeni na etapie kolejnego awansu naukowego, jakim jest habilitacja. Dobrze to świadczy o rozwoju naukowo-zawodowym Habilitanta, który rozwijał się w różnych kierunkach, mając jednak świadomość bazy dla swoich osiągnięć. Stąd też zapewne decyzja o wyborze Uniwersytetu Wrocławskiego, jako docelowego miejsca dla przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego.

Imponująco wygląda zawodowe CV Habilitanta. Widać w nim wprawdzie pewną lukę (do 2009 r.), ale z „innych źródeł” wiadomo, że był pracownikiem korporacji, co swoją drogą należałoby w takim wniosku (o awans naukowy) ująć. Przecież to nie wstyd, a powód do dumy! Pracowitość, wszechstronność, doświadczenie. Zapewne niejedną raz Habilitant w pracy dydaktycznej czy organizacyjnej na uczelniach, korzystał ze swych umiejętności sprawdzonych poza sektorem akademickim.

Wracając jednak do analizy przebiegu akademickiej pracy Habilitanta, to warto podkreślić, że mamy tu do czynienia z rzadkim przypadkiem różnorodności i efektywności. Radosław Kamiński w ciągu dziesięciu lat pracował w trzech prywatnych uczelniach. Był adiunktem, menadżerem kierunków, zastępcą dyrektora instytutu, prodziekanem i (kierunku politologia – AHE Łódź) oraz dziekanem Wydziału Finansów i Zarządzania w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu (od 2018 r.). Habilitant w swoim autoreferacie dość oszczędnie potraktował

ten element rozwoju, co należy uznać za zbędną skromność. Doświadczeni nauczyciele akademicy wiedzą ile wysiłku i predyspozycji trzeba wnieść w pracę na stanowiskach kierowniczych (zwłaszcza w prywatnych uczelniach). Często odbywa się to kosztem rozwoju naukowego, jednak tak nie stało się w przypadku dra Kamińskiego.

Jego dorobek naukowy obejmuje (obok książki będącej podstawą wniosku o stopień dra hab.) jedną monografię, pięć rozdziałów w monografiach oraz 43 publikacje w czasopismach krajowych i zagranicznych. Do tego należy dołączyć sześć referatów wygłoszonych na krajowych konferencjach naukowych oraz uczestnictwo w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism („Homo Politicus, Rocznik Politologiczny” AH-E w Łodzi oraz „Central and Eastern European of Management and Economics” – WSB we Wrocławiu). Habilitant jest także członkiem założycielem Karpackiego Towarzystwa Naukowego i Oświatowego.

Powyższy dorobek naukowy można uznać za znaczący, zaznaczając jednak, iż tzw. aktywność konferencyjna Habilitanta, powinna być większa. Choć można też przyjąć, że hamulcem było tu zaangażowanie organizacyjne dra Kamińskiego. Z drugiej strony, jako „funkcyjny” nauczyciel akademicki uczestniczył w wielu przedsięwzięciach naukowych, inicjując je, nadzorując i rozliczając (np. konferencje: „Oblicza patriotyzmu w Polsce i na świecie – historia i współczesność” Iwonicz –Zdrój 2018; „Samorząd terytorialny – dorobek i perspektywy”).

Podsumowując ocenę dorobku naukowego Habilitanta, należy wskazać na jego wszechstronność, mieszczącą się jednak w ramach dyscypliny nauki o polityce i administracji. W publikacjach dra Kamińskiego dominuje tematyka samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, praw człowieka, polityki społecznej, bezpieczeństwa, ustroju, demokracji bezpośredniej, wspólnot lokalnych. Jednocześnie w dorobku tym, mieści się samodzielnie napisana monografia i siedem artykułów (także w formie współautorskiej) w językach obcych. Pewnym mankamentem jest brak referatów wygłoszonych na konferencjach zagranicznych. Habilitant nie posiada również w swym dorobku udziału w konferencjach organizowanych w głównych ośrodkach politologicznych w Polsce (posiadających uprawnienia habilitacyjne). Nie są to jedyne słabe strony wniosku. Habilitant nie posiada publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports, ani na liście ERIH. Brak również informacji dotyczących opracowań zbiorowych, danych z zakresu JCR, liczby cytowań, Indeksu Hirscha. Nie uczestniczył w konsorcjach i sieciach badawczych, nie kierował projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych. Nie recenzował projektów międzynarodowych i krajowych. Bardzo skromnie

wyglądają przykłady kierowania krajowymi projektami badawczymi (jeden projekt finansowany przez WSB we Wrocławiu).

Z drugiej strony warto podkreślić, że Radosław Kamiński uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IV Szkolnictwo Wyższe i Nauka, poprzez pisanie podręczników multimedialnych dla przedmiotów na kierunku Politologia w WSB we Wrocławiu. Był nagradzany przez rektorów uczelni, w których pracował (AHE i WSB). Przeprowadził szereg działań organizacyjnych tworząc Karpackie Towarzystwo Naukowe i Oświatowe, organizując współpracę z instytucjami samorządu terytorialnego we Wrocławiu, prowadząc warsztaty i szkolenia.

Jako dydaktyk prowadził szereg różnorodnych zajęć, nie tylko na studiach politologicznych. Był promotorem licznej grupy studentów (ponad sto prac licencjackich i magisterskich). Został także promotorem pomocniczym przy doktoracie „Dostępność i wykorzystanie środków z UE w gminach w Polsce i w Niemczech w latach 2014-2017 (studium porównawcze)”. Był na stażu w uczelni Krajowej (Sieradz) i słowackiej (Brno). Wykonał ekspertyzy w postaci projektów edukacyjnych „Rola kobiety i liderki w społeczności dolnośląskiej wsi” oraz „Edukacja i rozwój zawodowy mieszkańców dolnośląskiej wsi” (zamawiający: Instytut Innowacji i Rozwoju Społecznego ANIMAR). Był ekspertem opiniującym pozyskanie środków pomocowych UE w gminie Trzebnica. Recenzował publikacje w czasopismach międzynarodowych i krajowych.

Imponująco wygląda lista innych osiągnięć Habilitanta, co zapewne jest wynikiem jego zaangażowania i predyspozycji organizacyjnych. I tak, dr Kamiński przygotował (jako współautor) wniosek o nadanie uprawnień do kształcenia na kierunku Politologia (Wydział Zamiejscowy AHE w Jaśle); przygotował wniosek o nadanie uprawnień do kształcenia na kierunku Prawo (WSB we Wrocławiu); był kierownikiem studiów podyplomowych „Studia menadżerskie i prawne”(WSB); przygotował do akredytacji kierunek Politologia (AHE), był członkiem Senatu (AHE); był współwykonawcą i konsultantem projektu „Staże na kierunku Prawo w Biznesie drogą do praktyki zawodowej dla studentów WSB we Wrocławiu”; przygotował założenia programowe dla studiów dualnych (WSB) oraz projekt na Zintegrowane Programy Uczelni „Nowoczesna Uczelnia będąca liderem wysokiej jakości kształcenia na potrzeby rynku pracy”. Wykonał szereg prac związanych z wnioskami aplikacyjnymi o dotacje z UE, stworzył skrypty i materiały dydaktyczne dla wielu przedmiotów.

Cechą Jego działalności akademickiej jest spójność, koncentracja problemowa i konsekwentne umiejscowienie badań w tematyce odnoszącej się do samorządu terytorialnego i polityki

lokalnej. Wszystkie te prace są analizami o charakterze politologicznym i lokalnym, wyraźnie (wraz z upływem lat) nabierając cech opracowań bardziej uniwersalnych. Podsumowując wykształcenie i awanse naukowe oraz zawodowe dra Radosława Kamińskiego, należy podkreślić jego znaczące osiągnięcia. Swoje dyplomy zdobywał jako praktyk, łącząc naukę z pracą na stanowiskach kierowniczych. Jego promotor i recenzenci doktoratu oraz dorobku naukowego, to wybitni uczeni, którzy potrafią zweryfikować ustalenia początkującego badacza. W ten sposób, Habilitant zdobył solidne podstawy do prowadzenia samodzielnych badań naukowych.

Ocena najważniejszego osiągnięcia naukowo-badawczego

Oceniając konkretnie (wg ministerialnych zaleceń) poszczególne segmenty dorobku naukowo-badawczego Habilitanta, należy odnotować autorstwo najważniejszej monografii, która jest podstawą starań o awans naukowy: *Zarząd komisaryczny jako instrument nadzoru nad samorządem terytorialnym w Polsce. Studium politologiczno-prawne*, Kraków 2019.

Praca ta jest naturalną konsekwencją rozwoju zainteresowań badawczych Habilitanta. Potwierdzają to Jego publikacje, które w zdecydowanej większości związane są z samorządem terytorialnym i zarządzaniem publicznym. W ostatecznym formowaniu tematu badawczego, Habilitantowi pomogła analiza przypadku ustanowienia przez premiera zarządu komisarycznego (2012) w gminie Pątnów (woj. łódzki). Kolejne etapy przygotowania do podjęcia samodzielnych badań, poprzedziła szeroka kwerenda źródłowa i praca gabinetowa nad zgromadzoną literaturą przedmiotu.

Tytuł pracy został sformułowany w sposób wzorowy. Zarząd komisaryczny jest instrumentem nadzoru nad samorządem terytorialnym, a jednocześnie tematyka ta nie została dotąd wyodrębniona w badaniach politologicznych, czy prawnych. Wprawdzie mamy szereg publikacji z zakresu nadzoru nad samorządem terytorialnym (badania prof. Bogdana Dolnickiego), ale nikt dotąd nie zajął się tak dokładnie kwestią zarządu komisarycznego. Za modelowe można uznać też połączenie badań z zakresu nauk o polityce i administracji oraz nauk prawnych, co znajduje odzwierciedlenie w podtytule pracy. Studium politologiczne prawne – to najwłaściwsza forma prezentacji wielu aspektów działalności samorządu terytorialnego. Tymczasem rzadko można spotkać takie interdyscyplinarne podejście.

Pod względem objętości praca jest również właściwie skonstruowana, symetryczna i klarowna. Autor podjął się prezentacji swoich ustaleń na zasadzie „od ogółu do szczegółu”,

prawidłowo wychodząc od tematyki kontroli i nadzoru w systemie administracji publicznej i trafnie kończąc na studium przypadku – czyli pierwszej w historii III RP „zlikwidowanej” gminy Ostrowice w woj. zachodniopomorskim. Dzięki takiej perspektywie, książka łączy sobie cechy podręcznika (w początkowych fragmentach), z walorami badawczymi. Tytuły poszczególnych fragmentów pracy są oryginalne i adekwatne do treści.

Logika narracji jest tu właściwa. Punktem wyjścia dla analizy są teoretyczne rozważania nad kwestiami decentralizacji, samodzielności, kontroli i nadzoru. Dalej, mamy przedstawiony system nadzoru nad samorządem terytorialnym w III RP, z podziałem na zakres tego nadzoru oraz środki, a także ochronę prawną samorządu terytorialnego.

W rozdziale trzecim, Autor przechodzi powoli do konkretnych przypadków 26 zarządów komisarycznych ustanowionych w III RP. Ten fragment pracy skupia w sobie całość tematyki. Z pewnością, wielu praktyków zacznie lekturę od tego właśnie rozdziału. W jakimś stopniu powieliła on także tytuł całej pracy, co może wynikać z braku dodatkowej korekty autorskiej. Podobnie, jak niewłaściwie sformułowany tytuł rozdziału III/2, który zapowiada analizę zarządów komisarycznych w latach 1999-2018, gdy tymczasem już z samej zawartości tabeli widać, że chodzi o lata 1990-2018 (i prawidłowo!). Autor wprowadzie tłumaczy swoją decyzję zwięzienia badań do lat 1999-2018, ale uzasadnienie dla tej decyzji nie jest zbyt przekonujące. Praktyka pokazała, że w przypadku środka nadzoru w postaci zarządu komisarycznego reforma administracyjno-samorządowa, na podstawie której z dniem 1 stycznia 1999 r. powołano samorządowe powiaty oraz samorządowo-rządowe województwa, nie miała kluczowego znaczenia. Również inne argumenty użyte przez Autora, łatwo podważyć. Czy ustanowienie monokratycznego organu wykonawczego gminy w 2002 r. (zgodnie z sugestią Autora), może wyznaczać cezurę dla badań nad zarządami komisarycznymi? Praktyka pokazała, że nie. Podobnie należy traktować ustawę o finansach publicznych (Autor nie podaje więcej konkretów na temat tej ustawy, daty, pełnej nazwy itp. – s. 136). Na szczęście mimo tych zastrzeżeń, Autor nie uchylił się od dokładniejszego omówienia zarządów komisarycznych ustanowionych w latach 1990-1998. W ten sposób treść przerosła formę, co jest raczej wartością, a nie słabością tej książki.

Podrozdział ten (III/2) stanowi najdłuższą część książki (około 20%), co należy uznać za prawidłowe. Szkoda jednak, że w spisie treści Autor nie wymienił poszczególnych części składowych, które w narracji opatrzył konkretnymi tytułami. Eksperti od samorządu terytorialnego i liczni praktycy (choćby dwa i pół tysiąca wójtów) ten fragment przeczytają niczym bestseller. Skupia się tu szereg czynników warunkujących złożoność funkcjonowania władzy lokalnej w Polsce. Są to historie walk partyjnych i personalnych, dzieje obstrukcji

i barier formalnych w sprawowaniu władzy, widoczna jest mizéria gospodarcza samorządu i indolencja zarządzania publicznego. Wszystko to Autor opisał obiektywnie, z wykorzystaniem bardzo zróżnicowanych źródeł, z dystansem, a zarazem z zaangażowaniem świadczącym o głębokim zainteresowaniu tematyką. Jednak emocje nie wpłynęły na wartość analizy, która jest efektem prastarej zasady naukowej, preferującej „szkiełko i oko” (*sine ira et studio...*). Stąd też mało przymiotników i ocen autorskich w całej książce. A przecież nie jeden raz (choćby w tym rozdziale III/2) można by było podkreślić, że 26 zarządów komisarycznych w ciągu 28 lat istnienia samorządu terytorialnego dla 2500 jednostek administracyjnych (a od 1999 r. ponad 2800) to niewielki promil, który dobrze świadczy o efektywności władzy lokalnej i ogólnie dobrej kondycji samorządu terytorialnego (na tle innych polskich instytucji władzy publicznej).

I wreszcie czwarty rozdział pracy, który Autor doskonale opatrzył tytułem „Przypadek szczególny – gmina Ostrowice”. Jej likwidacja, w drodze ustawy, nastąpiła z dniem 1 stycznia 2019 r. Autor miał więc niewiele czasu na to, aby podsumować swoje badania i zawrzeć je w pracy, której termin wydania był zapewne zdeterminowany staraniami o awans naukowy. W każdym razie, przypadek tej gminy idealnie wpisuje się w kontekst tej książki i wielu innych badań podjętych przez dra Kamińskiego. I znów mamy ponad 70 stron historii upadku terytorialnej jednostki administracyjnej, a zarazem analizy procesu dezintegracji oraz bezradności wspólnoty lokalnej. Doprawdy trudno tu znaleźć uchybienia autorskie. Gmina została scharakteryzowana prawidłowo, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej z lat 2008-2016 (prowadzącej do upadku). Opisane zostały działania organów nadzoru wobec gminy w okresie poprzedzającym wprowadzenie zarządu komisarycznego. Autor przedstawił procedurę zawieszenia organów gminy oraz polityczno-prawne aspekty jej likwidacji. Całość wieńczą badania ilościowe oraz wywiady przeprowadzone przez Autora. Ich omówienie i forma prezentacji (liczne grafiki), dobitnie określają kompetencje Autora. Szukając nieco „na siłę” słabych stron tego fragmentu pracy, można odnotować zbyt wiele rozbudowanych zdań (liczących często ponad 40 wyrazów).

Podsumowując całą książkę, należy podkreślić, że pod względem metodologicznym mamy do czynienia z pracą prawidłowo skonstruowaną, opartą na właściwej metodologii studium instytucjonalno-instrumentalnym z precyzyjnymi hipotezami oraz pytaniami badawczymi. Zastosowana metodologia uwzględnia dorobek wielu dyscyplin naukowych. Mamy tu podejście normatywne, instytucjonalne, historyczne, funkcjonalne oraz interpretatywne. Mamy odwołanie się do dorobku nauk o polityce i administracji, nauk prawnych, ekonomii i finansów, zarządzania i organizacji, socjologii, historii. Autor mógłby

swobodnie odwołać się też do metody triangulacyjnej łączącej szereg metod z różnych dyscyplin.

Jeszcze większe zróżnicowanie widzimy w bazie źródłowej pracy i zgromadzonej literaturze przedmiotu. Systematyka tych materiałów w bibliografii jest przykładem naukowego pedantyzmu i benedyktyńskiej pracowitości. Wprawdzie, zgodnie z zasadami hierarchii ważności źródeł, wykaz ten powinny otwierać akty prawne, ale ważniejsza od kolejności jest tu umiejętność selekcji i oczywiście ilościowy oraz jakościowy zakres bibliografii. W monografiach mamy szereg prac obcojęzycznych wykorzystanych w części teoretycznej książki. Mamy przedwojenne klasyczne dzieła twórców polskiej myśli samorządowej oraz prace z XXI wieku. Nie do końca widzę potrzebę odwoływania się natomiast do prac Starościaka z zakresu prawa administracyjnego z lat 50 i 70 XX wieku, skoro jednocześnie Autor opiera swoje badania (dotyczące zdarzeń i zjawisk z przełomu XX i XXI wieku) na podstawie kilku wydań „Prawa administracyjnego” J. Zimmermanna.

W przypisach często można spotkać artykuły z czasopism naukowych i to zarówno wiodących w tej tematyce (miesięcznik „Samorząd Terytorialny”), jak i niszowych („Biblioteka Regionalisty”). W tej grupie nie zauważyłem jednak publikacji z kwartalnika „Studia Regionalne i Lokalne”, czyżby nie było tam tekstów na temat zarządów komisarycznych? Ustalenia prof. Grzegorza Gorzelaka, znanego ekonomisty, twórcy kwartalnika i ośrodka badawczego przy UW, z pewnością zasługują na uwzględnienie. Niezwykle oryginalnie wypada baza źródłowa złożona z dokumentów uzyskanych na wniosek Autora. To 68 pozycji: pism, decyzji, raportów, odpowiedzi, korespondencji, rozstrzygnięć, upoważnień, wykazów oraz innych dokumentów – wszystkie tworzą solidną bazę dla prowadzonych badań, świadczą o operatywności Autora i zachowaniu przez niego należytej staranności. Podobnie należy ocenić źródła lokalnej proweniencji: analizy, informacje, komunikaty, projekty, raporty – (razem 19 dokumentów). Autor zgromadził też artykuły prasowe, internetowe, dane z PKW.

Prawne aspekty tytułowego zagadnienia zbadane zostały na podstawie ustaw, rozporządzeń, orzeczeń (Trybunału Konstytucyjnego i sądów). Osobną i najliczniejszą (115 pozycji) grupę źródeł stanowią akty prawa miejscowego (uchwały, zarządzenia, rozstrzygnięcia, decyzje, pisma i wezwania). Tak szerokie odwołanie się do źródeł prawnych, upoważnia do posługiwania się metodologią i frazeologią z zakresu nauk prawnych. To niezwykle rzadki przypadek politologa, który tak często i tak kompetentnie odwołuje się do źródeł prawnych. Zazwyczaj w tematyce samorządowej mamy sytuację odwrotną i nie tak klarowną. Mówiąc wprost: prawnicy piszący o samorządzie terytorialnym rzadko odwołują się

do źródeł politologicznych (np. prasa lokalna), a niekiedy robią to w sposób mało profesjonalny (np. brak zestawienia relacji z sesji rady gminy z niezależnej prasy, ze stenogramem z obrad).

Jako recenzent, z całą odpowiedzialnością stwierdzam, że zajmując się samorządem terytorialnym od ponad ćwierćwiecza, tworząc (i współtworząc) kilkadziesiąt publikacji z zakresu tej tematyki, recenzując książki habilitacyjne i profesorskie – nie spotkałem dotąd książki opartej o tak zróżnicowany, a zarazem - pod względem ilości i jakości - adekwatny materiał źródłowy poparty równie odpowiednią literaturą przedmiotu. Baza źródłowa jest z pewnością najmocniejszym elementem tej pracy i determinuje ocenę nie tylko książki, ale całego warsztatu naukowego Radosława Kamińskiego. Pan doktor z pewnością jest gotowy do prowadzenia samodzielnych badań, a swoją pracowitością i kreatywnością może stanowić wzór dla początkujących naukowców.

Książka dra Kamińskiego posiada szereg walorów, które warto przedstawić w skondensowanej formie, ponieważ może to być model dla politologów starających się o awans naukowy. Po pierwsze to: praca skupiająca znaczący dorobek teoretyczny z zakresu myśli samorządowej. W skondensowanej formie zostały tu przedstawione i przywołane najważniejsze prace z zakresu tytułowego zagadnienia. Wielką sztuką jest dokonanie takiej selekcji, bez serwilizmu w stosunku do środowiska ekspertów, a z poszanowaniem ich dorobku. Po drugie: w książce tej został rozwiązany pewien problem badawczy z zakresu nauk o polityce i administracji. Każdy szanujący się badacz spraw samorządu terytorialnego (już szczególnie nadzoru nad tą instytucją), będzie zmuszony sięgnąć do ustaleń dra Kamińskiego. Doktoranci i habilitanci z zakresu nauk o polityce i administracji (z różnych specjalności) uzyskali też cenne wskazówki metodologiczne, otrzymali wzór na znalezienie niszy badawczej i jej zagospodarowanie. I wreszcie po trzecie (ale nie najmniej ważne): empiryczny charakter badań prowadzonych przez Autora, które dotyczą unikatowego zdarzenia (likwidacja gminy), powinien zainteresować radnych oraz pracowników samorządowych i osoby zatrudnione w nadzorze nad tą instytucją. Będzie to razem około pół miliona pracowników, działaczy społecznych, których życie zawodowe i publiczne związane jest z urzędem. Sytuacja, w której źle zarządzana jednostka administracyjna (instytucja) pogrąża się w kryzysie i jest likwidowana, może się powtarzać częściej, niż raz na 28 lat. Autor zresztą w swoich końcowych rekomendacjach, wyraźnie napisał o takich zagrożeniach. Zasugerował też podjęcie prac nad zmniejszeniem liczby jednostek samorządu terytorialnego, (co jest postulowane przez wielu ekspertów). Przeprowadzone przez dra Kamińskiego badania dowiodły, że zasadne jest podjęcie prac związanych z podniesieniem jakości nadzoru, jego jednoznacznymi i przejrzystymi zadaniami, jak np. aktywizacja działań wojewody.

Ustalenia dra Radosława Kamińskiego można analizować jako odkrycie banalnej prawdy, która jednak nie zawsze jest dostępna osobom odpowiedzialnym za zarządzanie publiczne: nic nie trwa wiecznie. Złe gospodarowanie, obstrukcja, patologie urzędnicze prowadzą w prostej linii do katastrofy. Politolog swoją pracą, słusznie przestrzega przed efektami takich zjawisk. Odpowiedzialność za jednostkę samorządową pogrążoną w totalnym kryzysie, przejmuje administracja rządowa pełniąca funkcje nadzorcze. A kto uratuje państwo mające takie same problemy, tylko w większej skali? Takie pytanie postawione na koniec recenzji, może stać się inspiracją do nowych badań.

Opinia końcowa

W wynikach badań prowadzonych i opublikowanych przez dra Radosława Kamińskiego po uzyskaniu stopnia doktora, a w szczególności w monografii pt. *Problemy samorządu terytorialnego w debatach sejmowych. Studium przypadku*, **widoczny jest znaczny wkład Habilitanta w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji, a On sam wykazuje się istotną aktywnością naukową.** Spełniony jest zatem wymóg określony w przepisach dotyczących stopni naukowych i tytułu naukowego (Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), w związku z ustawą z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669), stwierdzam, że przedłożony dorobek naukowy wraz z tzw. książką habilitacyjną spełniają warunki określone w Ustawie (Artykuł 16.1). Mimo wymienionych w powyższej recenzji, drobnych niedoskonałości w pracy habilitacyjnej i skromnego wymiaru dorobku międzynarodowego, pozytywną ocenę osiągnięć naukowych wzmacniają sukcesy Habilitanta w obszarach badawczych, popularyzatorskich oraz menadżerskich i organizacyjnych na gruncie spraw odnoszących się do nauk o polityce i administracji. Uwzględniając wszystkie elementy oceny, **opowiadam się za nadaniem dr-owi Radosławowi Kamińskiemu stopnia doktora habilitowanego w obszarze nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.**

Andrzej Piasecki